

E. Niemelä

Arhiste kpl

PULMANKIJÄRVEN KALASTUS

TYÖRAPORTTI nro 1

Jorma Mattsson

24.6.1982

Utsjoki, Kevo

PULMANKIJÄRVEN KALASTUS

UTSJOEN KUNNASSA

1.	YLEISTÄ	SIVU	7
1.1.	VESISTÖ		1
1.2.	ASUTUS		2
2.	KALASTUS		5
2.1.	LOHI JA SEN PYYNTI		5
2.2.	SIIKA	"	6
2.3.	RAUTU	"	10
2.4.	TAIMEN	"	11
2.5.	MUUT LAJIT		11
	2.5.1. LAJIERIKOISUUKSIA		12
3.	KÄYTETYT LÄHTEET JA NIMIEN KÄÄNNÖKSET		13
4.	LIITTEET		14
4.1.	KALANIMITYKSET		14
4.2.	ASUKASLUETTELO KARTAKKUNNAN		15

1. YLEISTÄ

1.1. VESISTÖ

PULMANKIJÄRVI — BUOLBMATJÄRVI ON SYVÄ, VUONOMAINEN JÄRVI, JOKA MANNERJÄÄTIKÖN SULAMISVAIHEEN AIKANA ON OLLUT YHTEYDESSÄ MEREEN; VUONONA. JÄRVEN MUOTOA JA SYVYYTTÄ ON SELITETTY SILLÄ, ETTÄ JÄÄN REUNAN ETÄÄNTYESSÄ JÄRVEEN ELI SILLOISEEN VUONOON JÄI SUURIA JÄÄVUORIA SULAMAAN PAIKALLEEN (H.M.). NYKYINEN BUOLBMATJÄRVI ON 14-15 METRIÄ MERENPINNAN YLÄPUOLELLA. SEN SUOMEN PUOLEISEN OSAN PINTA-ALA ON 9,2 KM² JA SUURIN SYVYYS 34 (A.P.) — 37 M (V.A.). JÄRVI ON NOIN 10 KM PITKÄ JA KESKIMÄÄRIN HIEMAN ALLE 1,5 KM LEVEÄ. VAJAA NELJÄNNESEN SEN POHJOSPÄÄSTÄ KUULUU NORJAAN. JÄRVEN PITKUIEN SIVUJEN RANNAT OVAT ÄKKYSYVÄT, MATALAMMA ON VAIN PÄISSÄ. RANTAKUUKKOA ("KARIKKO") ON AINAKIN GALDDAŠJOKKAN SUULLA (J.L.). JÄRVEN KESKUSTA ON LAJALLA ALUEELLA YLI 30 M SYVÄ (A.P.). GALDDAŠNJALBMISTA ETELÄPÄÄHÄN SYVYYS ON KESKIMÄÄRIN 35 M (V.A.). VIERTSAJOKKAN SUULTA ON VASTARANNAN VALTAKUNNANRAJALLE TASAISESTI 21-22 M SYVÄÄ, RANNAT

KUITENKIN JYRKKIÄ. ETELÄPÄÄSSÄ ON PITKÄLTÄ MATALAA, KUUNES 10 METRISTÄ POHJA VIETTÄÄ JYRKEMMIN 35 METRIIN (V.A.). VESIKASVILLISUUTTA JA TULVARANTAA ON VAIN ETELÄPÄÄSSÄ.

JOKIEN JA JÄRVEN TULVA ON SUURIMMILLAAN TOUKOKUUN LOPUSSA. JÄRVEN VEDENKORKEUS ON JUHANNUKSEN ALUSVIIKKOLA KESKIKORKEudessa JA HEINÄKUUN LOPULLA MATALIMMILLAAN SULAN VEDEN AIKANA. NORMAALI VAIKTELUVÄLI ON 2,0 - 2,5 M (N.A.). JÄRVI JÄÄTYY TAVALUSESTI, KESKIMÄÄRIN 24.10:N TIENOILLA TAI SANOTTAAN MYÖS: "MARRASKUUN VIIMEISEKSI SUUNNONTAIKSI". VIIKKO SIITÄ ETEENPÄIN SE KANTAA JALKAMIEHEN JA EDELLIEN VIIKKO LISÄÄ, KELKAN. JÄÄTYMISVAIHEESSA JÄRVESSÄ ON AVOIMIA SULAPIIKKOJA, JOIDEN SIAINTI VAIKTELEE EPÄSÄÄNNÖLLISESTI. JÄÄT LÄHTEVÄT KESKIMÄÄRIN 10.6, JOSKUS HUOMATTAVASTI AIKAISEMMIN, SITÄ ENNEN ON KELIKIKKOAJAKAA (EI VOI KÄYTTÄÄ VENETTÄ MUTTA EI VOI KULKEA JALKAISINKAAN) 2 VIIKKOA. LÄHITUNTOJEN YLÄLAMMET Ovat JÄÄSSÄ USEIN VIELÄ JUHANNUKSENAKIN (T.L.). JÄRVEN JÄÄ ON PAKSUIMMILLAAN 50-60 CM MAALISKUUSSA (E.L.). BUOLBMATJÄVRIN SYVIMMÄT OSAT Ovat POHJASTAAN SAVIPITOISTA HIESUA JA NIETÄ ELI SILTTIÄ (E.N.).

SILTTIÄINEN Tuo JÄRVEEN TULVA-AIKOINA BAJIB BUOLBMATJOKKA, JONKA LAAKSON ALAOSA ON POIKKEUKSELLISEN SILTTIPITOINEN (J.M.). LAAKSON MERI-VAIHE SAATTAISI OLLA TÄLLE SELITYKSENÄ (H.M.). JÄRVEEN JOHTAA KOLME MAINITTA-VA JOKEA: VUOLLE BUOLBMATJOKKA (JOKA ON LASKUJOKENA TENOON - DEATNUUN), BAJIB BUOLBMATJOKKA JA GALDDAŠJOKKA. JOET JA JOKISUUT Ovat SAMALLA JÄRVEN VAIKUTUSALUEEN TUOTTOISIMMAT KALASTUKSEN ARAJAPAIKAT. VUOLLE BUOLBMATJOKKA ON RAUNALLISESTI VIRTAAVA SUVANTOJOKKI, SAMATEN BAJIB BUOLBMATJOKKA NOIN KOLMISEN KILOMETRIÄ ETELÄÄN LINNUNTIEÄ VUOLIMUŠ GUOIKAN ASTI, JOSSA ON VOIMAKKAASTI MEANDEROITUNUT JOKIOSUUS. GALDDAŠJOKKAN SUUN MATALOITTI JOEN YLI RAKENNETUN SILLAN PENGERRYSTYÖT 1976. SE IRROITTI HIEKKAA, JOKA KULKEUTUI JOKUSUULLE. VÄHÄN VEDEN AIKANA KALAN NOUSU ESTYY (V.A., J.L.).

1.2. ASUTUS

BUOLBMATJÄVRIN ASUKKAIDEN ISÄLTÄ POJALLE SIIRTYNYT MUISTITIEDE KERTOO JÄRVEN RANTAMAT ASUTUKSI VIIMEISTÄÄN 1800-LUVUN LOPPUPUOLISKOLLA.

Nykyisen Törmälän talon kaakkoispuolella olevassa kammassa — JÄRVEN ETELÄPÄÄSSÄ — ASUIVAT SAMANNIMISET ISÄ JA POIKA: KUSTAA VÄHÄ - SARJA VUOSI-SATAMME ALUSSA. POIKA KUOLI 80-VUOTIAANA SIELLÄ 40-50 VUOTTA ASUTTUAAN. ISÄ-KUSTAA OLI MUUTTANUT AIKOINAAN JÄRVEN ITÄPUOLELTA OLEVALLA SARJA-TILALLA

JA SARJAAN NIVALASTA (B.I.) 1800-LUVUN LOPUSSA. SARJAN OSTI ISÄ-KUS-
JAALTA KARIGASNIEMEN SUUNNALTA TULLUT ANTTI LÄNSMAN, JOKA ON NYKYISEN RAN-
NAN ASUKKAAN ASLAK JOSEFIN ISÄ, TAISTON ISOISÄ. SARJAAN RAKENNETTIIN 1957
UUSI TALO. VANHA ON JO RAUNIOINA. VAIN AIITTA ON SÄILYNUT SOTIA EDELTÄVÄLTÄ
AJALTA. 1977 SARJA TYHJENI VAIN KESÄPAIKAKSI UUDEN POROTILAN RAKENNUK-
SINEEN VALMISTUTTUJA JÄRVEN ETELÄPÄÄHÄN JA TAISTON OTTAESSA ISÄNNYYDEN TALOS-
SA (MM. POROT SIIRRETTIIN POJAN NIMIIN. A.L.).

ETELÄPÄÄSSÄ, JOEN ITÄPUOLELLA ON MYÖS UHTISA (UHČA) GIEDDIKSI — PIKKU
KENTÄKSI NIMETTY AROLAN TALO. SEKIN MUUTUI KESÄPAIKAKSI 1981. SINNE OLI NYT
68-VUOTIAS ELLEN LÄNSMAN MUUTTANUT EMÄNNÄKSI 80-VUOTIAANA ELI V. 1934.
ASUINPAIKKA OLI JO SILLOIN VANHA (E.L.).

VANHA ASUINKENTTÄ ON MYÖS GALDAŠJOHKAN SUUN DELTA-ALUE. VUOSISADAN
ALUSSA SINNE RAKENSII LOHVA-NIMINEN TULOKAS KIVIJALKAISEN NAVETAN, SEN PE-
RUSTA ON VIELÄKIN HYVIN SÄILYNEENÄ PAIKALLAAN. NYKYISEN PAIKALLA OLEVAN VAPPU-
LAN TILAN — ERÄS AIKAISEMISTA EMÄNNISTÄ OLI NIMELTÄÄN VAPPU — OMIS-
TAA NYT NIILES ANTTI LÄNSMANIN PERIKUNTA. JOUNI LÄNSMAN NUORGAMIN
RAJALASTA KERTOI ISÄNSÄ OSTANEEN TALON AIKONAAN ASLAK HOLMBERGILTA.

VIERTSAJOHKAN SUUN KENTÄLLE TULI JO 6-VUOTIAANA NYKYISEN EMÄNTÄ,
68-VUOTIAS KAARIN INKA KITTI. VUOSI OLI 1914. HÄNEEN ISÄNSÄ (HELANDER NOR-
JAN PULMANGISTA) OLI KERTONUT BUOLBMATJÄVRIN ITÄPUOLELLA OLEVAN GIEDDE-
NJARGAN OLLEEN AIKAISEMMIN ASUTUN. SEN ASUKKAAT OLIVAT NYKYISIN OUTA-
KOSKELLA ASUVIEN AIKUIDEN ESI-ISIÄ TOISTA SATTA VUOTTA SITTEEN. SIELLÄ ASUI
SILLOIN MYÖS RAVD-ERKKE ("SEPPÄ-ERKKI"). NÄIN PAIKKUNIMET GIEDDE-
NJARGA ("KENTTÄNIEMI") JA RAVD-ERKKE JOHKA ("SEPPÄ-ERKON JOHKO") PERUSTU-
VAT 1800-LUVUN ASUKKAISIIN (K.K.). NYT RANTA ON TUUTORIKOIVIKKONA.

AJUAN BUOLBMATJÄVRIN KAAKKOISKULMAUSTA KUTSUTAAN JÄVR-ANNE-
GIEDDIKSI SIELLÄ 1800-LUVUN LOPULLA ASUNEEN "JÄRVEN-ANNIN" MUKAAN (U.I.).

NÄIN VOIDAAN (HAASTATELUIIN) OSOITTAA, ETTÄ BUOLBMATJÄVRIN YLI 100-
VUOTIAAT TAI LÄHES SEN IKÄISET ASUINPAIKAT OVAT: VIERTSAJOHKAN SOU, GIEDDE-
NJARGA (SARJAAN ASU), GALDAŠNJALBMI JA JÄRVEN ETELÄPÄÄ.

UUSINTA VAIHETTA JÄRVEN ASUTUKSESSA EDUSTAA: A. ETELÄPÄÄN POROTILOJEN
JA NIIHIN KINNASTETTAVIEN KOLMEN UUDEN TILAN PERUSTAMINEN 1977, ISÄNTINÄ
OULA ITÄKIVI, KRISTIINA MAGGA LÄNSMAN JA TAISTO LÄNSMAN. B. VANHOJEN ASUIN-
PAIKKOJEN MUUTTUMINEN KESÄPAIKOIKSI: GALDAŠNJALBMI/VAPULA 1953, SARJA 1977
JA UHČA GIEDDI/AROLA 1981. C. SEITSEMÄN ULKOKUNTALAISEN KESÄMÖKÖN ILMESTYMI-
NEN (8. RAKENTEILLA) PÄÄASIASSA JÄRVEN LÄNSIRANNALLE, MAANTIEEN TUUTUMAAN. SA-
MAN VEGRAN ON JÄRVEN RANNOILLA LISÄKSI KUNTALAISTEN KALAMAJONJA,
(KESÄMÖKKEJÄ?)

UUSIMPAAN VAHKEESEEN KUULU MYÖS VÄRVEN PÄÄNÖISPÄÄHÄN, NORJAN, 1980 MUUTTANUT JOHAN ILO ERKE. MAANTIE RAKENNETTIIN NORJAN PUOLEISEEN PÄÄHÄN JO 60-LUVUN ALKUPUOLELLA, SUOMEN PUOLEINEN POLKUTIE ALUKSI VIERTSAJOHKKAAN 1971-72, 1976 ETELÄPÄÄHÄN. PUHELINLINJA VEDETTIIN VIERTSAJOHKKAN SUUHUN AIKIOILLE 50-LUVULLA, ETELÄPÄÄHÄN MYÖHEMMIN (T.L.).

UUSI, AUTOIHIN JA MOOTTORIVENEISIIN SEKÄ MOOTTORIKELKKOIHIN TUKEUTUVA POLVI ON OTTAMASSA ISÄNNYYDEN BUOLBMATJÄVRIN TALOISSA VANHAIN POLVEN MUISTELUINEEN OLUSSA VIELÄ PAIKALLA. VIERTSAJOHKA ON SIIRTYMÄSSÄ KAARIN INKA (68v.) JA ASLAK OLLI ELI "UULA" (76v.) KITILTÄ INKAN POJALLE VEIKKO AIKIOLE (35v.). VIERTSAJOHKKAN NIEMELÄ ON JO SIIRTYNYT ELLEN MAARIT AIKIOLETA (82v.) POJALLEEN NIILLE (44v.) JA TÄMÄN VAIMOLLE LAILLE (47v.). TALOSSA ON UUTTAKUN POLVEA: INGER-MARI (21), AARNE (19) JA ASKO (14). ETELÄPÄÄN GARGGUMOHKKUA ASUSTAA YKSINÄÄN UULA "MIKKO" ITÄKIVI, 56 (ALK. JOHANSEN). HÄNEN -80 KUOLLEEN NELJENSÄ VAIMO BERGITTE ITÄKIVI (O.S. ANDERSEN), 61, YRITTÄÄ YKSINÄÄN PITÄÄ TÖRMÄLÄN TALOA PYSTYSSÄ HUOLUETTAVANAAN MIKON SISAR KRISTINA (61v.), JOKA ON KENITYSVAMMAINEN. ETELÄPÄÄN KESKIMMÄISESSÄ, Keltaisessa talossa ASUU NELJÄ POLVEA LÄNSMANEJA, KELLUSTÄÄN NAISIA SIELLÄKIN; ELLEN (68v.), TYTÄR (NELJÄ POIKAA OVAT MUUTTANEET MUUALLE) JA 'PÄÄMIES' KRISTINA MAGGA (48v.), TÄMÄN TYTÄR KIRSTI IRMELI (29v.) JA KIRSTIN TYTÄR KAIJA KRISTINA (3v.). VIEREISTÄ MOARJEGUOLBBAA ISÄNNÖI NYT TAISTO LÄNSMAN, 36, TUKENAAN ISÄNSÄ, VANNA ASLAK JOSEF (81v.) JA ÄITINSÄ AILI JOHANNA (72v.). EMÄNTÄ LIENEE KATSELTU HELSINGISTÄ ASTI, NYT TÖISSÄ UTSUOEN KK:SSÄ. NORJAN PUOLEISESSA JÄRVIPÄÄSSÄ ASUU JOHAN ILO ERKE, 50, PERHEINEEN: VAIMO LAILA, 48 (KOTOISIN ALUJAN VESISAARESTA, ILO ON PULMANGIN SAAMELAISIA), JA LAISET ELISABETH, 20, JA RANDOLF, 18.

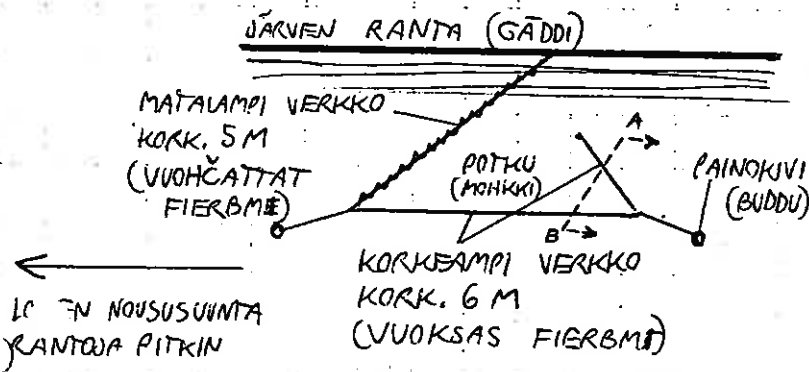
ASUTUS ON KOKONAISUUDESSAAN SAAMELAISTA JA KOTIKUELINÄ SAAME. SUOMEN PUOLEISISTA EMÄNNISTÄ ON NELJÄ HAETTU NORJAN PULMANGISTA: AIKION ELLEN MAARIT, LÄNSMANIN ELLEN, ITÄKIVEN BERGITTE JA KITIN KAARIN INKA.

TAISTO LÄNSMAN TOTTEAA TIIVANSÄ PAROTILAKSI (60-65% TULOISTA POROISTA, LOPUISTA YLI PUOLET KALASTUKSESTA SEKÄ JÄLUELLE JÄÄVÄ OSA TULOISTA KERTYÄ MARRASTUKSESTA JA KIEKONPYNNISTÄ). ITÄKIVEN MIKKO KALASTAA, KÄY KIEKONPYNNISSÄ TALVISIN JA NAKKEE POSTIN JOKA TOINEN PÄIVÄ MOOTTORIPYÖRÄLLÄÄN. BERGITTE PITÄÄ 30 LAMMASTA (KARHU NAPPAA MELKOIN VUOSITTAIN LAMPAAN) JA LEHMÄN SEKÄ KALASTAA, NIILLO AIKIOLE ON MYÖS LAMPAITA N. 30, SAMOIN NAAPURISSA VIERTSAJOHKASSA. KAIKKI ASUKKAAT KALASTAVAT RUNSAASTI. KALASTUS ON HEILLE ELINKEINONA ? TAI ? ? SIVALLA. KÄYTÄNNÖSSÄ JOKAINEN ON KALASTUKSEN ASIANTUNTI JA KUN ON KYSE ARVOKALOISTA. HEILLÄ ON MYÖS TUKEVAN JOKISAAMELAISTEN PITKÄT KALASTUSPERINTEET JA UOIG VERKKOMATERIAALIT, VENEMOOTTORIT JA — KALASTUSRAJOITUKSET.

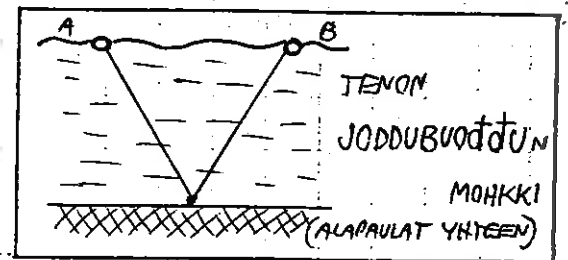
2. KALASTUS

2.1. LOHI JA SEN PYYNTI

Buolmatjärviin ja sen yläpuolisiin jokiin Babi Buolmatjohtaan ja Galdaš-
johtaan nousee myös lohi. Ennen viime sotia yli 10 kg:n luossa ei ollut
harvinaisen (V.I.). Nyt saatava lohi on tiddiä (1-2 kg, joskus 2,5 kg), E.L.
Isot kalat eivät ole tulleet enää kymmeneen vuosiin järveen (V.A.). Joskus
sotien jälkeen jäi yksi 6-kiloinen verkkoon Galdašjohtalla mutta pääsi
pakoon (K.K.). Lohi ei nouse vielä kesäkuun alkupäivinä. Tiddi-pyynti alkaa
pääasiassa 20.6 ja jatkuu heinäkuun loppuun tai elokuun puoleen väliin, kunnes
kalaa ei enää tule (V.A., N.A.). Lohiverkko (tiddiverkko) on pituudeltaan
45 m (A.L.) — 60 m (V.I.). Se sijoitetaan järven rantaan 4-5 metrin syvyy-
teen (V.I.), joka vain 0,5-2 m:n syvyyteen (A.L.). Parhaat paikat ovat Babi
Buolmatjohtaan suun kahja puolta (V.I.) ja Galdašjohtaan suistoreuna (V.I.).
Tiddit liikkuvat rannoilla. Jokien niskat ovat myös hyviä pyyntipaikkoja (V.A.).

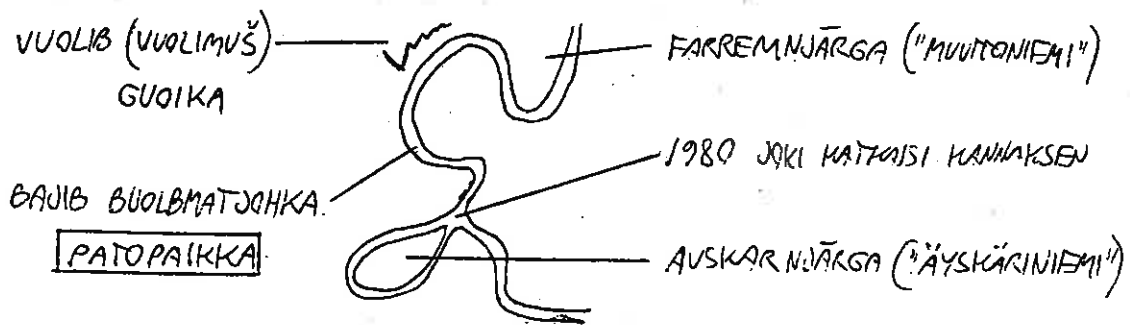
Buolmatjärvin potkuverkko
TIDDIVERKKO

Buolmatjärvin mohkki alhaalta avoin!

Johkatiddillä ja järvetiddillä tuntuu olevan painoeroa. Jokitiddi painaa
esim. 0,7 kg kun sammutuinen järvetiddi painaa 1,0-1,3 kg (V.I.).

Buolmatjärvin vanhoilla taloilla (3-4 kpl) on ollut ainakin 1800-luvulla
mutta iumeisesti vielä viime sotien jälkeenkin rysäpato tai meotapato (kumpikin meardi-
buodtu) Babi Buolmatjohtassa. Jokainen talo sai saaliista tasaosuuden. Patoon au-
kossa oli rysä tai mesta (meardi). Padoista on kulunut paljon aikaa, koska Niilo
Aikion isoisäkään ei sitä kerroton mukaan muistanut nähneensä. Hän oli syntynyt
v. 1885 (N.A.). Toisaalta todetaan, että pato on ollut joessa toistakymmentä
vuotta. Tämä on iumeisesti paljon myöhäisempi potkupato, koska siitä todetaan, ettei
se ollut sulkupato; siinä oli mohkki (mutka, perä, potku). Tämän padon paikkana oli
Vuolig Guoika ("Alempi koski"), A.L., joka lienee sama kuin Vuolimus Guoika ("Alim-
maisin koski").

VAKHAISEMPI, JO 1800-LUVULLA OLLUT MERTAPATO ON OLLUT KOKO JOEN SULKEVA, KOSKA NILO AIKIO PUHYVU TALOEN POIKKUPÄÄ-OIKEUDESTÄ. UHTSA GIEDDIN 68-VUOTIAS EMÄNTÄ ELLEN LÄNSMAN MAINITSEE MOLESTAN JÄLKIMMÄISESTÄ POTTUPADOSTA, ETTÄ VIELÄ 50-LUVULLA KALASTUKSENVALUJA KÄVI TARKASTAMASSA PADON PAIKAN JA LEVEYDEN, JOTTA OSA VIRRASTA ($\frac{1}{3}$ TAI $\frac{2}{3}$, EI MUISTETTU TARKEMMIIN) JÄISI VAAPAAKSI KALAN NOUSULLE.

SAAHELAIKSELE EI LOHEN ONGINTA (OAGGUM) LIPALLA (GÄİBA), USTIMELLA (UŠTA) TAI PERHOLLA (BEAIVELODDI ELI "PÄNÄLINTU" ELI PERHONEN TAI: TIVRI ELI "KOSKI-PERHONEN") TAIKKA TAVALLISELLA ONGELLA (VUOGGA) MATOA (MAHTU) TAIKKA MUISTA SYÖTTIÄ (SEAKTI) KÄYTTÄEN OLE OLLUT VANHASTAAN TUTTUA EIKÄ VIELÄKÄÄN TAVALLISTA KUTEN TURISTIKALASTAJILLE. MATO-ONKI ON NYKYISIN KIELLETTY, GALDAS-JOHKAN ALAJOKSULLA ON TOSIN HEITTOVAVALLA (SLIUGUNSTAGGU) ELI VIRVELILLÄ KALASTeltu (V.A.). TÄLLE MENETELMÄLLE MAINITAAN NYUINÄ SAALISPAIKKOINA JÄRVEN RANMAT, JOKIEN SUUT (NJALBMI) JA KOSKIEN NISKAT (QAINVUŠ) MUTTA JOSTAIN SYYSTÄ EI MATKAILUJAIN JA HUVIKALASTAJAIN PIISKARMAT SUVRINOLAMMET (LUOBBAL).

LOHEN KALASTUS ON BUOLBMATJÄVRILLÄ OLLUT SIIS VAIN NOUSUAIKKAAN RAJOITTUNUTTA VERKKOPYNTTÄ SEKÄ AIKAISEMMIN MYÖS BAJIB BUOLBMATJOKHUKS-SA MERTAPADILLA, JONKA SIULAT OVAT MANDOLLISESTI SULKENNEET KOKO JOEN SEKÄ PALJON MYÖTEMMIN POTTUPADILLA (TENOSSA: JODOU BUODTU). NUOTTAAMINEN MAINITAAN VAIN SIIAN YHTEYDESSÄ.

2.2. SIIKA JA SEN PYNTI

SIIKA ON RUNSAASTI PAIKALLISIA MUOTOJA JOPA SAMAAIN JÄRVEEN MUODOSTAVA KALALAJI. NÄIN ON MYÖS BUOLBMATJÄVRISSÄ, JOKA ON LAAJA JA SYVÄ JÄRVI.

SIIAKSI (ŠUOVŽA) KUTSUTAAN BUOLBMATJÄVRILLÄ VAIN JA AINOASTAAN ISOA SIIKAMUOTOA. VIIME AIKAINA SUURIMMAT SIIAKSET OLUET KOOLTAAN 7 KG TAI IHE-MAAN SEN YLI (U.I.). TOINEN LÄNDE (J.L.) MAINITSEE ISOIMPIEN OLEVAN 750 GRAMMISTA 7 KILOON JA NILO AIKION SAANEEN ITÄRANIAN GIEDDENJÄRGAN EDESTÄ -OI VOIN 2 KILON PAINOISEN SIIAN (JOSTA HÄN ISE EI MAININUT MITÄÄN). ISO SIIKA ELI

ČUOVŽA TUNNETAAN YLEISESTI (mm. T.L.). MAHDOLLISESTI VOI OLLA KYSEESSÄ MYÖS IVALOJEN ISOA POHJASIIKAKANTAA (JOTA 3-4 KG IVALOJELLA) ENUSTAVIA YKSILÖITÄ. TÄMÄ MUOTO ON VIRTAKUTUINEN. ENSIMMÄISET ISTUTUKSET TAPAHTUIVAT JO NOIN 20 VUOTTA SIITTEN (E.N.). PAIKALUSET ASUKKAAT EIVÄT TIEDÄ EROISTA ALKUP. JA IST. SIIKAKANTOJEN VÄLILLÄ, TOTEAVAT VAIN ISTUTUKSIA TEHDYIN. MYÖS IVARIN SIIKAA MAINITTAAN ISTUTETUN (U.I.). SIIKAVERKKO ON 1,8 M KORKEA JA 30 M PITKÄ POHJANVERKKO, JOTA KUITENKAA EI LASKEJA SYVÄLLE. SIIKAVERKOISSA ON USEASTI MUUTAKIN KALAA: HARJUSTA, RAUTUA, MATEITA JA HARVINAISENA HAUKEAKJIN.

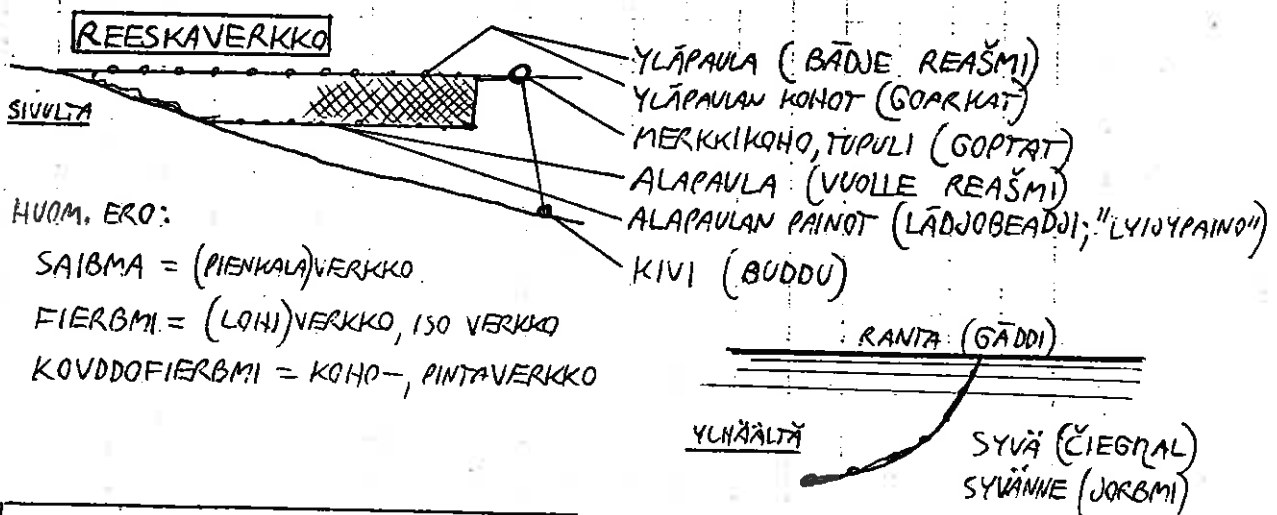
PIENEHKÖÄ, LAINAA MUSTASIIKAA (ČAHPPES ČUOVŽA) ON SAATU 25 MM:IN VERKOSTA LÄHELLÄ RANTAA. KALOJEN KOOT OVAT 100-200 GR (U.I.). NIMENSÄ SIIKAMUOTO ON SAANUT TUMMASTA YLEISVÄRISTÄÄN. MUUTA SIITÄ EI TIEDETÄ. SE ON TOISTAISEKSI TUNTEMATON MYÖS KALATUTKIJOILLE (E.N.).

REESKA (REASKA), KÄÄPIÖSIIKA, PIENI MUTTA KUNSAKLUVINEN PLANKTONSIIKAMUOTO ON BUOLBMATJÄVRILLÄ JA SEN ISOISSA JOISSA KALASTUKSEN KOHTEENA. AIKAISEMMIN SIITÄ ON KALASTETTU MYÖS KÄÄNTÖVERKKOJEN JA NUOTTIEN AVULLA. SEN KOOKSI TODETaan. 10-15 CM (E.L.). SE ON MUIKKUA HIEMAN ISOMPI (J.L.). — MUIKKU EI KUULU JÄÄMEREN LASKEVIEN VESIJEN KALASTOON! SEN TODETaan OLEVAN LISÄKSI PIENEMPI KUIN MUSTASIIKA JA SIITÄ UHAVAMPI JA VAALEAMPI (U.I.). SIIKA-APAJIEN TODETaan OLEVAN 2-3 M:IN SYVYYDESSÄ. SE ON KESÄLLÄKIN PINNALLA JA SYKSYLLÄ ISOMPAA (T.L.). REESKA ON JOKIKUTUINEN KALA, JOKA SYKSYISIN JOKIEN JO JÄÄTYESSÄ NOUSEE SUURINA PARVINA SEKÄ VUOLLE-ETTÄ BAJIB BUOLBMATJOKIKAAN KUTEMAAN. KUTU ON LOKAKUUSSA JOKIEN KOSKISSA, MUULLOIN TOINEN LÄNDE (M.I.) TOTEAA SEN OLEVAN SYVÄLLÄ JÄRVESSÄ. VOI KOHDITA AIVAN PINNAN KESÄLLÄKIN, JOLLOIN TYNNELLÄ SÄÄLLÄ JÄRVEN PINNALLA ON PARVEN KONDALLA KUIN RANKKASADE AUTOAISII SIIHEN (U.I.). LIIKKUMISESSA TODETUT EIÄTÄSAISET TIEDOT SELITYVÄT SILLÄ, ETTÄ MUOTO SEURALUEE PLANKTONRAVINTONSÄ MUKANA PINNASTA VÄLIVETEEN JA TAKAISIN (E.N.). JÄRVESSÄ KÄYTETÄÄN VAIN SYVÄLLÄ OLEVIA POHJANVERKKOJA (RAUTUA VARTEN) TAI PINNANVERKKOJA. PINNASSA JA SAMALLA RANNOILLA OLEVIIN LOHIVERKKOIHIN EI REESKA JÄÄ. VEIKKO AIKIO LUOTAILI NORJALAISEN YSTÄVÄNSÄ KANSSA KESÄKUUN LOPPUPÄIVINÄ -81 SAKSALAISEN KAIKULUOTAIMEN KANSSA (DIGITRAALINÄYTTÖ, 30°:IN KAIKUKKEILA, ÄÄNIMERKKI JA NÜMERONÄYTÖN TILAPÄINEN 'HYPPÄYS' PARVEN SYVYYSLUKEMAAN) KALAKARVIA. HÄN MAINITSI PARVIA OLEEN MONESSA PAIKASSA SYVÄNTEIDEN YLLÄ 15-27 M:IN SYVYYS TASOLLA. LAITE "PIIPITTI" PAIKOIN JATKUVASTI. SILLOIN EI ALLE 10 M:IN SYVYYDESSÄ OLLUT KALOA LAINKAAN. AIKIO AIKOO KESÄLLÄ -82 ANKKUROIDA VERKKOJA VÄLIVETEEN (LUODATTURAN ENSIN LAITTEELLA PARVIA UODELLEEN).

REESKA - KÄÄPIÖSIIKA MIENTEE NYKYISIN SYKSYLLÄ EITENKÄ JÄRVEN POHJOISPÄÄ-

HÄN, JOSSA NORJALAISET SANOVAT SAAVANSA SITÄ PALJON (T.L., V.A.). SE NOUSEE KYLLÄ MOLEMPIIN BUOLBMATUOHKIIN KUTEMAN (V.A.) MYÖHÄN SYKSYLLÄ (K.K.) KUN BUOLBMATUOHKIT JÄÄTYVÄT (J.L.). SILLOIN SITÄ SAADAAN "TUHOttoman PALJON (J.L)". KAARIN INKA KITIN MUKAAN HÄNEEN MIEHENSÄ (ASLAK UULA, 76 V., NYT SAIKALASSA VAKAVASTI SAIKAANA) ON KERTONUT, KUINKA 60-70 VUOTTA SITTEN REESKAA SAATTOI TULLA YHDESTÄ VERKOSTA 50 KG:IN ASTIA TÄYTEEN. SAALIS SOUDETTIIN KILPRA PULMANKIIN JA KIIREESTI TAAS TAKAISIN VERKOILLE. NYT REESKASAALIIT OVAT VÄHENTYNEET. NIILLO AIKIO KERTOO REESKAN PYYNMIN VÄHENEMISEN OLEVAN SYYN JA SEN SEUKAUKSENA POHJASIIKA (RIEVAŠ) LISÄÄNTYY. TÄMÄ SYÖ REESKAN JA RAUDON MÄTTÄ JA POIKASIA, JOLLOIN RAUTU JA REESKA VÄHENEVÄT.

REESKAN TEHOPIYYNTI ALOITETAAN LOKAKUUN ALUSSA JA SE PÄÄTTY KUN VEDET JÄÄTYVÄT (N.A.), TAVALLISIMMIN LOKAKUUN 10.-16. PÄIVIEN VÄLISENÄ AIKANA. SITÄ PYYDETÄÄN PINNALLTA KOHOVERKOLLA (V.I.). REESKAVERKKO ON PINTAVERKKO, JOKA LASKEETAAN JOKISUUN KAHITA PUOLTA KÄYTTÄEN, VÄYÄ JÄTETÄÄN KULKUKELOISEKSI.

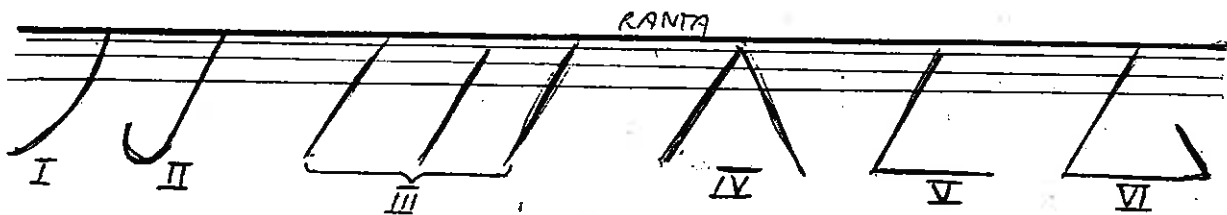
HUOM. ERO:

SAIBMA = (PIENKALA)VERKKO

FIERBMI = (LOHI)VERKKO, ISO VERKKO

KOVDDOFIERBMI = KOHO-, PINTAVERKKO

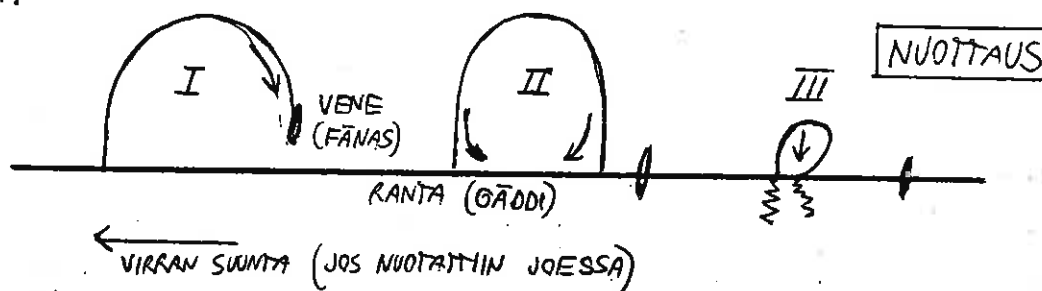
RANTAVERKKOJEN SIOITTELU TAPOJA

AINKIN REESKAA ON PYYDETTY NUOTALLA (NUOHTTI) N. 25-VUOTTA SITTEN (50-LUVULLA). SAMAN HENKILÖ (N.A.) KERTOO KUITENKIN TOISESSA YHTEYDESSÄ, ETTÄ NUOTTAUS PÄÄTTYI JO ENNEN, KUIN HÄNEEN ÄITINSÄ TULI 30-VUOTIAANA TALOON (NYT 82-VUOTIAS, TALOON SIIS V. 1930). NYT NOIN 40-VUOTIAS ISÄNTÄ NIILLO AIKIO KERTOI EJELEEN KUITENKIN TARKASTI, MITEN BANIB BUOLBMATUOHKAN SUURAVOSYVÄNTEISSÄ KÄYTTETIIN PIENEMPIÄ NUOTTIA, PITUUS SIIVUN PÄÄSTÄ TOISEEN

20-40 m. SYVÄSSÄ VEDESSÄ JÄRVESSÄ OLI ISOMPI NUOTTA, 40-45 m PITKÄ. YLEISESTI OTTAEN JÄRVI ON KUITENKIN RANNOILTAAN LIIAN JYRKÄNSYVÄ, EI OLLUT RIITTÄVÄN SUURIA VERKKOJA NUOTTAAN. JOESSA MENETTI PIENEMPIKIN VERKKO, ISO VERKKO TS. NUOTTA EI KULKENUT POHJASSA OLEVIEN KANTOJEN YMS. YLI (N.A.).

NUOTTAUSPAIKOIKSI, APAUKSI (VARPI), SOPIVAT JOESSA OLEVAT SUVANTOLAMMET (LUOPPAL), JOKISYVÄNTEET (JORBMI) JA SYVÄT, HILWAISESTI VIRTRAVALT KONDAT (FIELBMA). JOUNI LÄNSMAN KERTOO JÄRVELLÄ NUOTATUN 40-LUVULLA JA VOISI AIVAN NYVIN NUOTATA VIELÄKIN PIENISILMÄISELLÄ (20 mm) NUOTALLA. ITSE NUOTASTA JA SEN RAKENTEESTA EI TIETOA SAATU TAI OLE ASUKKAIDEN MIESSÄ. NUOTTAUS TAPAHTUI KARKAESTI SEURAAVASTI:

NUOTTAUSTA ON SIIS HARJOITETTU SEKÄ JÄRVESTÄ EITÄ KUMMASTAKIN BUOLBMATJOKHASTA. JÄRVEN RANNOITUS OVAI NUOTTAUKSEEN HIEMAN LIIAN SYVÄ, TOSIN SIELLÄ EI SIITTEN OLE MYÖSKÄÄN NUOTTAUSTA ESTÄVIÄ POHJASTEITÄ. KUIN KALAPARVI HAVAITTIIN, SE KIERRETTIIN. 1-2 VENEELLÄ JA NUOTTA VEDETTIIN VENEISIIN TAI LÄHIMPÄÄN RANTAAN, JOLLOIN JYRKÄKIN RANTA ON ESTÄNYT AINAKIN VEDON LOPUSSA KALAJEN PAKENEMISEN ALAPAULAN ALTA. JOESSA ON TOIMITTU MUISTIN MUKAAN (N.A.) YHDellä VENEELLÄ JA VETO RANTAAN. OLIKO NUOTASSA MANDOLISESTI POVI, SITÄ EI TIEDETÄ ENÄÄ.

SEN SIIKAAN NIILLO AIKIO PUHUU KÄÄNTÖVERKOSTA (JORGALAMFIERBMI) JA TOTTEA SEN EROAVAN NUOTASTA. MITKÄ NÄMÄ EROT OVAI, SIITÄ EI OLE TIETOA. AIKIO ARVELEE KÄÄNTÖVERKON OLEVAN TAVALLISEN VERKON, JOSSA ON PÄISSÄ VETONARUT (SIULABEADDI) NUOTAN TAPAAN, VERKOLLA KIERRETTIIN REESKAPARVI JA SAALIS VEDETTIIN SUORAAN VENEeseen. KÄÄNTÖVERKON KÄYTTÖ PERUSTUI JÄRVINUOTAN TAPAAN REASKA-SIIKAMUODON PARVIEN NAVAITSEMISEEN.

JÄRVEN SYVISSÄ POHJAVESISSÄ ELÄÄ POHJÄYRIÄISIÄ SYÖVÄ PIENI POHJASIIKAMUOTO (RIEVAŠ). SITÄ ON SYVÄNTEISSÄ SUURISSA PARVISSA (U.I.). SEN VAJSAEVÄIDEN TYVET OVAI PUNAISET, KALA ON 'LÄPINÄKYVÄ (T.L.)' JA REASKAA HIEMAN ISOMPAA MUTTA LAHAA EIKÄ HYVÄNMAKUUSTA (J.L.). JOS SELLAISEN KUITENKIN KEITTÄÄ, VAJSA PUISUU JA PAUKAHTAA KATTILASSA (KALAAIN JÄTETTY UIMARAKKO?). TÄITÄ SIIKAMUOTOA EI KALASTETA BUOLBMATJAVRILLA LAINKAAN, SITÄ JÄÄ SYVÄLLÄ OLEVIIN RAVIIVERKKOIHIN. MUODOLLA ON 14-17 SIIVILÄHAMMASTA, ISOT SILMÄT JA RINTAEVÄT, EI NOUSE JOKIIN, KOKO 30 cm (E.N.).

2.3. RAUTU JA SEN PYYNTI

ERI RAUTUMUOTOJA (-LAJEJA), YLEISNIMELTÄÄN RAUTU (RAVDU) TAVATAAN BUOLBMATJÄVRIN VESISTÖSSÄ USEITAKIN:

TUNTUKIRAUTUA (BÄDJERAVDU), EHKÄ TUNTURIVESISTÄ LASKEUTUNUTTA PIKKUNIERIÄ TAVATAAN AJOITTAIN JA SATUNNAISESTI MYÖS BUOLBMATJÄVRISTÄ. SE MAINITAAN LAIHAKSI JA PIENIKOKOISEKSI: 200-300 GR. ERITYISTUNTOMERKKINÄ ON MUSTA KIELI (U.I.). JOKA 35 CM PITKÄ JA 7 KG PAINAVA YKSILÖ ON SAATU (T.L.). TAISTO LÄNSMAN ARVIOI ISOMMAN RAUTUKANNAN OLEVAN TUMMAA JA MUSTASUUSTA. SAMALLA HÄN ARVIOI SEN LINAN: "EI HYVÄMMAKUIVEN EIKÄ PUNALINAINENKAAN". PIKKURAUDUN TS. TUNTUKIRAUDUN SUU ON HARMMAVAALKOINEN. TÄSSÄ ANNETUT TUNTOMERKIT OVAT RISTI-KIITAISIA KESKENÄÄN. JOKA TAPAUKSESSA TUNTUKIRAUTU ON JÄRVESSÄ HARVINAINEN, SEN EVÄÄT OVAT PUNAVALKOISET (V.A.).

JÄRVEN OMA ISO RAUTU: ISO RAUTU (STUORRA RAVDU), EHKÄ ISONIERIÄ ELÄÄ JÄRVEN SYUISSÄ OSISSA, SYUYYS KYMMENIÄ METREJÄ (T.L., V.A.). SEN KOKO ON SUURIMMILLAAN YLI 5 KG (T.L., U.I., N.A.). VEIKKO AIKIO ON SAANUT RAUTUA GALDDAŠ-JOHKAN SUUN ULKOPUOLELLA OLEVASTA KIVISESTÄ POHJARINTEESTÄ, JOTA HÄN KUTSUU JÄRVEN AINOAKSI KARIKOKSI, RAUDUN KUTUALUEEKSI. YKSI MAININTA ON SIITÄKIN, ETTÄ JÄRVEN OMA RAUTUKANTA OLISI MERIRAUTUA TUMMEMPI YLEISVÄRITYKSELTÄÄN (N.A.). ISOA RAUTUA ON SAATU JOSKUS. — EI JOKA VUOSI — RANTOJEN TIDDI-VERKOISTA JA TOISINAA SYVÄN VEDEN REASKA-VERKOISTA (T.L.).

MERESTÄ JÄRVEEN NOUSEVA MERIRAUTU (VÄLAS, VOHLAŠ) ON HARVINAINEN EIVÄTKÄ KAIKKI TUNNE SITÄ. SE MAINITTAAN EDELLISTÄ PIENEMMÄKSI JA HOIKEMMAKSI, TUMMAKSI JA ALLE KILOISEKSI. TOSIN 1,5 KG PAINAVAKIN ON SAATU (U.I.). SEN LINNA EI OLE PUNALIHAISTA.

!NARISTA NOIN 3 VUOTTA SITTEN (JA AIKAISEMMIN) TUOTUA ISONIERIÄ EI TUNNETA TAI EROTETA JÄRVEN OMISTA RAUTUKANNOISTA. ISTUTETUN HARMAANIERIÄN (SALIELINUS NAMAYUSH) VÄITÄÄ TUNTEVANSA AIKAIN VEIKKO AIKIO. SE ON 25-30 CM PITKÄ JA N. 300 GR. PAINAVA, ON PYÖREÄMPI JA VAALEMPI JÄRVEN OMAAN RAUTUUN VERRATTUNA. SE TULEE 27-30 MM:N SIKAVERKKOON: 3 KALAA-8/ JA -82 YKSI KALA. SE OLELEE VÄLIVEDESSÄ (SYUYYS 7-8 M), EI SYVÄNTEISSÄ EIKÄ KANNOILLAKAAN (V.A.).

JÄRVEN SAADUISTA RAUDUISTA ON VIIME AIKAINA OLLUT JOKA 2/3 SAIKAITA. NIITÄ EI VOI SYÖDÄ. SAMAN SAIKAUSSA ON JO TODETTU NUDORGAMIN SKAIDEJÄVRILTÄ. TAUTIA LEVITTÄVÄT LOKIT. VATSAKALVON SISÄPUOLELLA JA SUOLEN SEINÄMISSÄ ON MUSTIKAN KO-KOISIA VALKOISIA MÄTÄPESÄKKEITÄ JA MYÖS PUNAISIA VERIPAHKUKJA (V.A.).

2.4. TAIMEN JA SEN PYYNTI

ON VIITEITÄ SIITÄ, ETTÄ BUOLBMATUÄVRIN RAUKUKANNAT JA TAIMENET SEKOTETAAN JOISSAKIN TAPAUKSISSA TOISIINSA (RAUDUSTA NIMITYS GUVZA JNE).

Ns. JOKI- JA JÄRVITAJMEUMUOTOJA EI BUOLBMATUÄVRILLA EROTETA TOISISTAAN. MOLEMPAA KUTSUTAAN TAMMUKAKSI (TABMOK). JOISTA JA JÄRVESTÄ SAA SAMANNAIKOISIA KALOJA, PARHAITEN VERKOLLA JOKISUISTA. VOI JÄÄDÄ KIINNI HAMPAINTAAN. YLEENSÄ KALAT OVAT HYVIN PIENIÄ, JOS ISO: STUORRA TABMOK ("SUURI TAMMUKKA"), J.L. JOPA YLI KILOINENKIN ON SAATU (U.I.).

SYKSYISIN TUOEE VERKKOIHIN JOKUIEN NOUSEVA MERITAIMENKIN (GUVZA). TÄMÄN TUNTEVAT AINAKIN VEIKKO AIKIO JA TAISTO LÄNSMAN SEIKÄ UULA IÄKIVI. MERITAIMENELLA ON TAMMUKKAA KIRKKAAMMAT VÄRIT. SE ON VÄHENTYNYT SUURESTI VIIME VUOSINA (U.I.). KEVÄISTÄ MERITAIMENTA (GUDJOR) EI TUNNETA.

2.5. MUUT LAJIT

MADE (NUAHKA) TULEE VERKKOIHIN USEIN. SITÄ — KUTEN MUUTAKAAN TÄSSÄ MAINITTUJA LAJEJA — EI ERITYISESTI PYYDETTÄ MUTTA SYÖDÄÄN ISOIMMAT, JOS SAA-
DAAN. MADE ON JÄRVESSÄ LISÄÄNTYMÄÄN PÄIN JA JOITKUT YKSILÖT OVAT MELKO SUURIAKIN. TAVALLISIN KOKO ON 25-30 CM (E.L.).

HARJUS (SOANVIL) TUNNETAAN MUTTA YLEINEN KALALAJI SE EI JÄRVELLÄ OLE. JOISSA SE ELÄÄ RINNAN ISOMMISSA TAMMUKKAVESISSÄ (E.L.), JÄRVESSÄ SE KYLLÄ KUULUU ALKUP. KALASTOON. KESKIKOKO ON 400 GR, JOPA YLI KILOINEN YKSILÖITÄ ON JÄRVESTÄ SAATU (T.L.).

HAUKI (HANGA) ELÄÄ PÄÄASIASSA JÄRVEN ETELÄPÄÄSSÄ, SEN MATA-ALUEILLA. SUURIN SAATU ON MUISTIETIETOJEN MUKAAN OLLUT NOIN METRIN PITUINEN (U.I.), JOKIN KULKIJAHAUKI (GOLKU) VOI KIERTÄÄ KESKIJÄRVEN REASKAPARVIKIN (J.L.).

AHVEN (VUOSKU) ON MELKO TAVALLINEN BUOLBMATUÄVRILLA. SE JÄÄ SIELLÄ PIENEKSI; 10-15 CM:IN PITUISEKSI (E.L.).

MUTU (GEAÖGGEKUOLLI) ILMEISESTI PUUTTUU JÄRVESTÄ MUTTA SITÄ ON JONKIN VERRAN YMPÄRÖIVISSÄ PIENEMMISSÄ TUNTURIJÄRVISSÄ JA -LAMMISSA. SE SAATETAAN TOISIN SEKOTTAEN MM. TAMMUKANPOIKASIIN. LAJI ON MELKEIN TUNTEMATON ASUKKAILLE. NILO AIKIO NIMEÄÄ SEN "KIVIKALAKSI (GEAÖGGEKUOLLI)", KOSKA SE PUIKKELEHTTI RANTAKNIKOISSA PARVINA.

RAUTAKALAT: KOLMI- JA KYMMENPÄIKKI (MM. RUOVDEGULMIK, PIINKAVEAJEK, PIINKAKUOLLI) OVAT BUOLBMATUÄVRISSÄ TAVALLISIA MUTTA ASUKKAILLE PIENEN KOKONSA

VUOKSI MELKO TUNTEMATTOMIA KALALAJEJA. LAJEJA EI EROTETA TOISISTAN (U.I.).
KYMMENPIIKKÄ ON BAJIB BUOLBMATUOHKAN ALAJUOKSULLAKIN (J.M.).

2.5.1. LAJIERIKKOISUUKSIA

BUOLBMATUJÄVRIN MUINAISESTA YHTEYDESTÄ MEREEN TAI SEN LÄHEISYYDESTÄ KEV-
TIES JOHTUU, ETTÄ JÄRVESSÄ ELÄÄ ERÄITÄ MUUALTA SUOMIEN LAPISTA TUNTEMATTOMIA
(MERI)KALOJAKIN:

KAMPELA (FLINDRA, FLINTTAR), PLATICHTHUS FLESUS, TARTTUU POHJANVERK-
KOJEN ALAPAULOJEN TUNTUMAAN TAVALLISENA KALALAJINA. SE ON PIENIKOKOISTA
MUITA MAUKKAANA SUURIMMAT SYÖDÄÄN. LAJIA TAVATAAN JÄRVESSÄ KAIKKINA VUO-
DENAIKOINA. MYÖS MÄTIKALQA ON SAATU, JOITEN SE ILMEISESTI LISÄÄNTYY JÄRVES-
SÄ (M.A., V.A.). SAADUT KALAT OVA YLEENSÄ 10-15 CM:N PITUISIA, ISOIMMAT 20 CM.
SE ELÄÄ KESÄISIN MÄTALÄMMALLA, HIEKKAKANNOILLA (E.L.). SUURIN KAMPOLA ON
OLLUT KOOLTAAN 25 CM. LAJIA ON TENOSSA ALAKÖNKÄÄLLE ASTI JA MYÖS VUOLE
BUOLBMATUOHKASSA (T.L.). KAMPOLAN PAIKALLISET SAAMENKIELISET NIMITYKSET OVA
NORJASTA KOTOISIN OLEVAT EMÄNNÄT TUONET MUKANAAN (NORJAKSI: FLYNDRE).

ANKERIAS, ANGUILLA VULGARIS, JOUTUI ENSI KERRAN ETELÄPÄÄN PERUKKALAH-
DESSA (LUOKTA) KESÄLLÄ -81 VERKKOON. SEN PITUIS OLI 72 CM JA SE TOIMITETTIIN
KEVOLL KALATUTKIJOIDEN KÄSIIN (E.N.). SAAMENKIELISTÄ NIMEÄ EI OUDOLA LAJILLA OLE.

KIVISIMPI (COTTUS GOBIO) ON KAIKILLE TÄYSIN TUNTEMATON LAJI. SITÄ ON TA-
VATTU UTSJÖELLA VAIN GÄNESGUOKASTA — KENESKOSKESTA.

MERIKISSA, ANARHICHAS LUPUS, VÄITETÄÄN NOUSSEEN VERKOSTA SOTIEN
JÄLKEEN... (A.L.). TUNTOMERKIT SOPIVAT (PITUUS NOIN METRI, MATEEN MALLI-
NEEN PYRSTÖ, ISO JA RUMA PÄÄ, ISOT HAMPAAT, JOILLA PURETU AJROON) MUTTA
NE OLUV KERTOJALLE TUTTUJA NORJAN MERIRANNIKON MERIKISSOISTA (SEURAAVAN
KERROTUN TÄKINAN AJHE!). ANKERIASTA KÄIVIVÄT NAAPURIT KATSOMASSA, MERIKIS-
SASTA EI OLLUT KERTOJAN (IKÄ 81 V.) LISÄKSI TIETOA MUILLA...

SAADUT TIEDOT PERUSTUVA SUURIMMAKSI OSAKSI MELKEINPÄ
YKSINOMAAN, HAASTATTELUIHIN. PULMANJÄRVELLÄ 21.-24.6
1982, JORMA MATTSSON.
TYÖRAPORTTI NRO 7

3. KÄYTETYT LÄHTEET JA NIMIEN KÄÄNNÖKSET

LÄHTEET:	JULK.		VIITE- TUNNUS:
	HAASTO	LUVAINO	
KAARIN INKA KITTI, 76v., VIERTSAJONKA	X		K.K.
VEIKKO AIKIO, 36v., "	X		V.A.
ELLE MARIT AIKIO, 82v., " (NIEMELÄ)	X		E.A.
NIILO AIKIO, 44v., " "	X		N.A.
UULA MIKAEL ITÄKIVI, 56v., GARSGUMOHKKI	X		U.I.
ELLEN LÄNSMAN, 68v., UHTSA GIEDDI	X		E.L.
ASLAK JOSEF LÄNSMAN, 81v., MOARJEGUOLBBA	X		A.L.
TAISTO LÄNSMAN, 36v., "	X		T.L.
BERGITTE ITÄKIVI, 61v., TÖRMÄLÄ	X		B.I.
JOUNI LÄNSMAN, 40v., GALDDAŠNVALBMI	X		J.L.
EERO NIEMELÄN TUTKIMUSRYHMÄ	X		E.N.
HANNU MANSIKKANIEMI	X		H.M.

— MAIN FEATURES OF THE GLACIAL AND
POSTGLACIAL DEVELOPMENT OF PULMANKI
VALLEY IN NORTHERNMOST FINLAND.

TURUN YLIOPISTON MAANTIETEEN LAITOKSEN
JULKAISUJA NRO 38, 1-16, FORSSA 1965.

AATOS PETÄJÄ X A.P.

— DEPTH CHARTS OF SOME LAKES IN
UTSJOKI, FINNISH LAPLAND. REPORTS FROM
THE KEVO SUBARCTIC RESEARCH STATION
I, S. 346-349, TURKU 1964

JORMA MATTSSON X J.M.

NIMIÄ:	BUOLBMATJÄVKI	"PULMANKIJÄRVI"
	BAJIB BUOLBMATJONKA	"YLEMPI PULMANKIJOKI"
	VUOLLE "	"ALAPULMANKIJOKI"
	GALDDAŠNVALBMI	"KALTO(JOEN)SUU"
	VIERTSAJONKA	"PÄSSIJOKI"
	VUOLIMUŠ GUOIKKA	"ALIMMAISIN KOSKI"
	JÄVR-ANNE GIEDDI	"JÄRVEN-ANNIN KENTTÄ"
	UHTSA (UHČA) GIEDDI	"PIENU KENTTÄ, PIKKUKENTTÄ"
	DEATNU (EATNU)	"TENO" (NORJ. TANA)
	RÄDJA	(NORJ. RÅJALA) "RAJALA"
	BUOLBMAT	SUOM. PULMANKI, NORJ. POLMAK

4. LIITTEET

14

4.1. KALANIMITYKSET

BUOLMATJÄVRI

KALA	<u>GUOLLI</u> "KUÖLLI" (LOHI TENOSSA), "KYÖLI" (SIIKA INARIJÄRVELLÄ)
	<u>GOLKU</u> "KOLKU" (KULKUKALA, ESM. HAUKI ULAPALLA TS. EPÄTAV. PAIKASSA)
LOHI	<u>STUORRA LUOSSA</u> , <u>JIEGŇA-KUOLLI</u> (SUURI LOHI, JÄÄKALA; N. 15-20 KG)
	<u>LUOSSA</u> (LOHI; YLI 6 KG)
	<u>LUOSSAJUOLGI</u> "LUOSSAJUOLKI" (LOHIJALKA; 3,5-6 KG)
	<u>TIDDI</u> (PIKKULOHI, TONKO; ALLE 3,5 KG)
	<u>OALGEJOHKTIDDI</u> "OALKIJOKTIDDI" (SIUVUJOKILOHI, 'PURLOHI'; 2-3 KG)
	<u>GOADJIM</u> "GVEDDI" (KJAMO, ISO KAIRASLOHI)
	<u>TUOVVI</u> "TYÖVVI" (ISO NAARASLOHI)
	<u>ČUONŽA</u> "TSUENTSA" (NOUSEE SYKSYLLÄ, EI KUDE, MARTO KALA)
	<u>VUORRU</u> (TALVIKKO, ELÄÄ JOESSA TALVELLA, LAIHA JA HUONOLIHAINEN)
SIIKA	<u>ČUOVŽA</u> "TSUOVV TSA" (ISOKOKOINEN SIIKAMUOTO)
	<u>ČAHPES ČUOVŽA</u> (MUSTASIIKA, TUMMAKYLKINEN SIIKAMUOTO)
	<u>REASKA</u> "RÄSKÄ, REÄSKÄ, RIESKAHT, RIÄSGÄHT" (PIENI PLANKTONSIIKA, REESKA)
	<u>RIEVAŠ</u> "RIEVASH" (PIENEHKÖ SYVÄN VEDEN POHJASIIKAMUOTO, RÄÄPYS)
RAUTU	<u>VĀLAS</u> "VOLAS" (NORJAN SAAM. VOHLAŠ), MERIRAUTU, NOUSURAUTU
(NIERIÄT)	<u>BĀJERAVDU</u> ('TUNTURIRAUTU', PIKKUNIERIÄ?)
	<u>STUORRA RAVDU</u> (SYVÄN VEDEN PAIKALLINEN 'JÄRVIRAUTU', ISONIERIÄ?)
	<u>RAVDU</u> (RAUTUJEN, NIERIÖIDEN YLEISNIMI. HARMAANIERIÄLLÄ EI OMAA NIMEÄ)
TAIMEN	<u>TABMOK</u> "TAPMUK" (TAMMUKKA, SEKÄ PURO-EITÄ JÄRVITAIMEN)
	<u>GUVŽA</u> "GUUTSÄ" (MERITAIMEN SYKSYLLÄ, NOUSUTAIMEN)
	<u>GUDJOK</u> (MERITAIMEN KEVÄÄLLÄ, EI VARMISTUSTA PULMANKIJÄRVELLÄ)
KAMPELA	<u>FLINDRA</u> , <u>FLINTAR</u> (PLATICHTHUS FLESUS, VRT. NORJ. FLYNDRE)
MADE	<u>ŇJĀHKA</u> "ŇJĀHKÄ"
HARJUS	<u>SOAVVIL</u> "SYÖVVI, SUAVVIL" (PULMANKIJÄRVELLÄ). <u>HARRI</u> (TENON YLÄJUOKSULLA)
HAUKI	<u>HAVGA</u> "HAUGA"
AHVEN	<u>VUOSKU</u>
MUTU	<u>GEADGGEKUOLLI</u> "GIÄLGIKUOLLE" (=KIVIKALA, "PIIKKELEHTI KIVIEN VÄLISSÄ")
RAUTAKALAT	<u>PIIHKAKUOLLI</u> "PIIHKAKUELLI" (=PIIKKIKALA), <u>PIIHKAVEAJEK</u> "PIIHKAVEAJET"
(3-, 10-PIIKKI)	(PIIKKIPIIKKIKALA)
ANKERIAS	(ANGUILLA VULGARIS, EI NIMEÄ SAAMEKSI. PULMANKIJÄRVELLÄ SAATU 7 KESÄLLÄ -81)
KIVISIMPPU	(COTTUS GOBIO, EI SAAMEL. NIMEÄ. ELÄÄ AINAKIN KENESKOSKESSA)

HUOM. - NIMITYKSET, MIKÄLI TIEDOSSA; UUDEN ORTOGRAFIAN MUKAAN, ALLEVIIVATUINA
 - LAIHAUSMERKEIN ÄÄNTÄMISASU, MURREASU KARKKEASTI; "SUOMALAISITAIN"
 - SULLISSA MAHDOLLINEN KÄÄNNÖS JA NIMEN SELITYS

4. LIITTEET

15

4.2. ASUKAS LUETTELO KARTAKKUNNEN

BUOLBMATJÄVRI
IKÄ LUOITTELU - 82

TALO, TILA

ISOVANHEMMAT (TAI AINOA ASUKAS)

VANHEMMAT (PÄÄMIES ALLEVIIVATTU), ED. LAPSEA JA PUOLISO

LAPSET, ED. LAPSEA

KOTIELÄIMIÄ YMS.

VIERTSAPUOHKA

OLLI ASLAK KITTI 76, KAARIN INKA KITTI 68

VEJKKO AIKIO 36 (KAARININ POIKA)

POROKOIRAUKOS "CAHPE", 25 LAMMASTA, EI POROJA

JÄRKÄPUOHKA (NIEMELÄ)

ELLEN MÄARIT AIKIO 82

NIILLO AIKIO 44, LAILA AIKIO 47

INGER-MARI 21, AARNE 19, ASKO 14

SUSIKOIRA "KURU", KISSA "SIGGE", 30 LAMMASTA

GARGGUMOHKKI

UULA MIKAEL ITÄKIVI 56 (ALK. JOHANSEN)

'LINTUKOIRA' "LAIKA"

(VIELÄ NIMETÖN)

ELLEN KIRSTEN LÄNSMAN 68

KRISTINA MAGGA LÄNSMAN 48, MYÖS 4 POIKAA (MUUTT. MUUALLE)

KIRSTI IKMELI 22

KAINA - KRISTINA 3 (ED. TYTÄR), } SONNI (AROUSSA!)

MOARJEGUOLBGA

ASLAK JOSEF LÄNSMAN 81, AILI JOHANNA LÄNSMAN 72

TAISTO LÄNSMAN 36

POROJA

TÖRMÄLÄ

BERGITTE ITÄKIVI 61 (O.S. ANDERSEN) } KRISTINA ITÄKIVI 61

30 LAMMASTA, 7 LEHMÄ

GALDDAŠNYALBMI (KESÄPAIKKA VUODESTA 1953), NIILES ANITI LÄNSMANIN PERIKUNTA

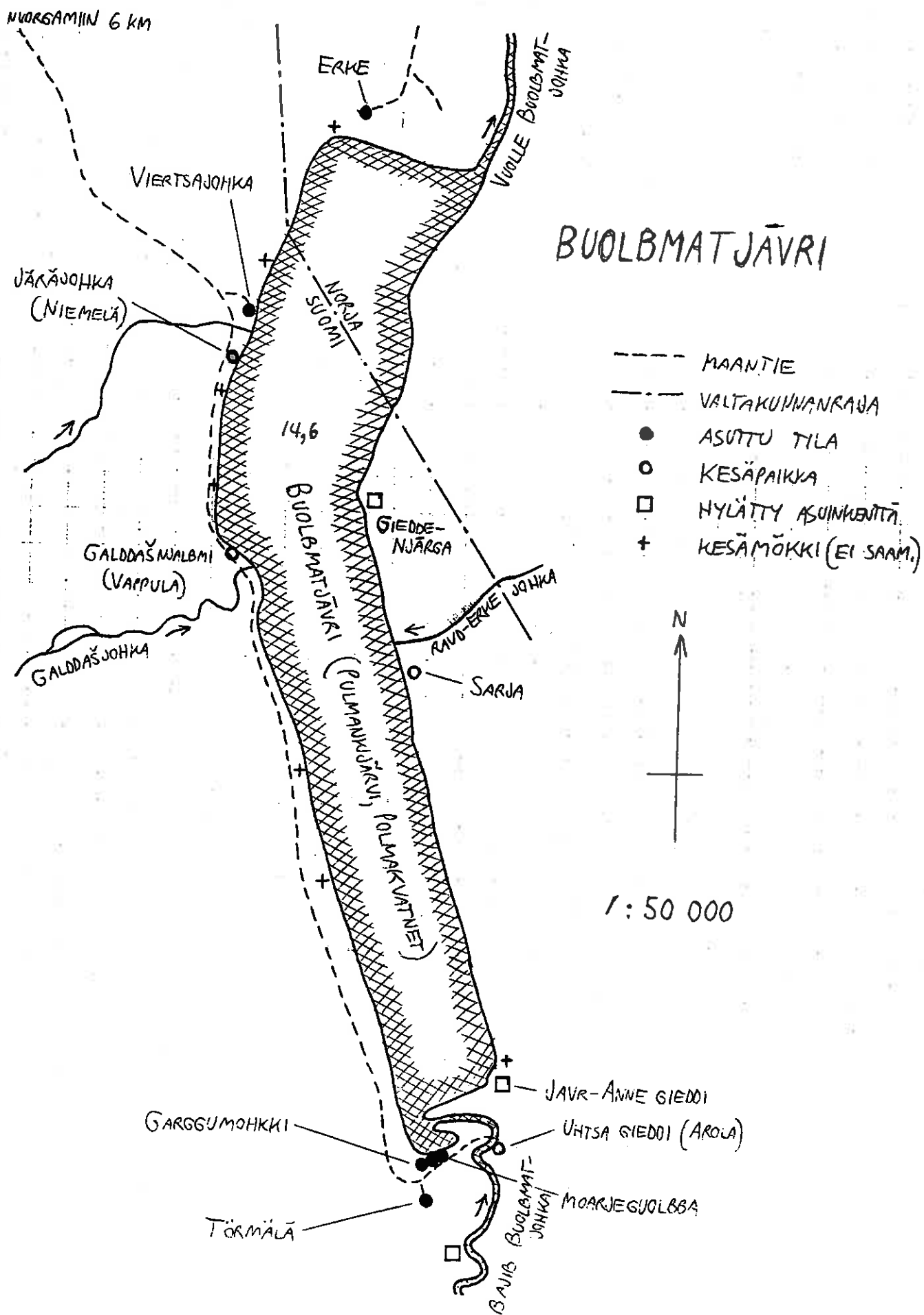
SARJA (KESÄPAIKKA VISTA 1977), ASLAK JOSEF LÄNSMAN

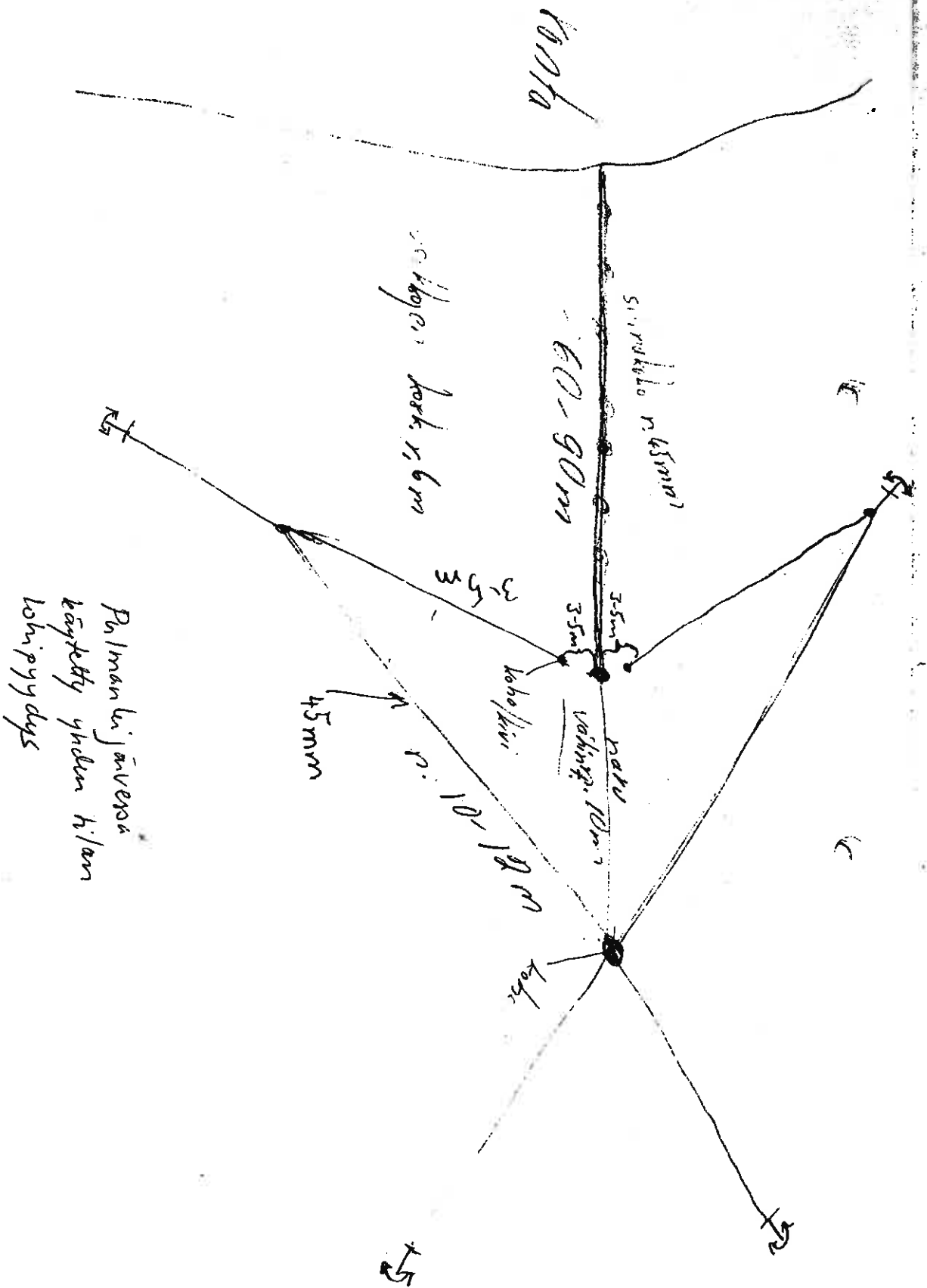
VHTSA OIETTI (AROLA. KESÄPAIKKA VISTA 1981), ELLEN LÄNSMAN

'ERKE' (NARJUN PUOLISESSA PÄÄSSÄ)

JOHAN LO ERKE 50, LAILA ERKE 48

ELISABETH 20, RANDOLF 18

S. H.